

ПРОБЛЕМИ И ТЕНДЕНЦИИ ПРИ ТРАФИКА НА ХОРА В Р БЪЛГАРИЯ

Виола Банкова¹
e-mail: viola_bankova@unwe.bg

Резюме

Трафикът на хора е сериозен глобален проблем, който засяга милиони жени и деца. Въпреки че робството е било забранено преди повече от 200 години, съвременността към живота е възродила сходен неин тип. По целият свят годишно от 700 000 до 4 000 000 мъже, жени и деца се купуват, продават, превозват и задържат против тяхната воля. Целта на статията е да анализира проблемите свързани с трафика на хора в Р България, за да може да се формират предложения за подобряване на противодействието му. Резултатите от изследването имат значение за формулирането на стратегии за превенция и борба с трафика на хора в Р България.

Ключови думи: трафик на хора, Р България, организирана престъпност, подкрепа на жертвите, международно сътрудничество

JEL: F15, J16, K14, K37, O15, O17

Увод

Трафикът на хора е едно от най-тежките и широко разпространени престъпления в съвременния свят, което го прави типичен пример за престъпленията на XXI век – векът на глобализацията. Определя се като съвременната форма на робство. Той има унищожително въздействие върху отделните жертви. Трафикът лишава хората от човешките им права и свободи, увеличава глобалните рискове за здравето и подхранва растежа на организираната престъпност. Във връзка с гореописаното в последващите части на статията ще бъдат разгледани именно проблемите при трафика на хора свързани с нашата страна и тенденциите за предотвратяването му. Ще се обърне внимание, също така, и на същността, видовете и причините за възникването на този феномен и противодействието му. Целта е да се предостави детайлен преглед на този сериозен социален проблем. За да се постигне целта са използвани статистически методи, а също така е направен систематичен преглед на наличната литература. Резултатите от нашето изследване подчертават сериозността на проблема с трафика на хора в Р България и нала-

¹ Докторант, катедра „Национална и регионална сигурност“, УНСС

гат необходимостта от разработване на по-ефективни стратегии и мерки за предотвратяване и противодействие на това явление.

Трафик на хора – същност, видове и причини

Трафикът на хора не е нов термин, като за първи път думата „трафик“ е бил използван през XVI век като синоним на търговия и на „предвижване от едно място до друго“. Тогава думата не е съдържала в себе си негативен оттенък. Едва през XVII век е започнал да се свързва с продажба на незаконни и/или рискови товари. Отначало думата се е използвала и е била насочена към търговия с наркотици и оръжие, а през XIX век значението започнало да включва и трафик на хора, които са били разглеждани като продукт и са били продавани в робство. Тази „традиционна“ робо търговия е била забранена със закон в края на XIX век. В началото на XX век е бил възприет терминът „търговия на бели робини“, т.е. преместване на жени и деца, довеждайки до тяхната експлоатация и включвайки ги в сексуални услуги. Едва в края на 1990 г. терминът „трафик“ е започнал да се асоциира с проституция и експлоатация на жени и деца.

През 2000 г. беше приет Протоколът за предотвратяване, противодействие и наказване на трафика на хора, особено жени и деца, допълващ Конвенцията на Организацията на обединените нации (ООН) срещу транснационалната организирана престъпност (известен като Протокол срещу трафика на хора), който въведе две основни нововъведения в борбата с трафика на хора². Първо, основно и изчерпателно международно определение на термина „трафик“. Второ, което може би е с още по-голяма важност, че дефиницията на Протокола за предотвратяване на трафика на хора е много широко използвана, тъй като в нея се съдържа терминът принудителен труд – една от основните цели при трафика на хора, освен сексуалната експлоатация. Протоколът по някакъв начин разделя „трафика“ с цел сексуална експлоатация от „трафика“ с цел принуждаване на изпълнение на работа или оказване на услуги, което всъщност не означава, че сексуалната експлоатация не е форма на принудителен труд. Напротив, Международната организация на труда се е сблъсквала доста често с принудителна проституция и сексуална експлоатация – явления, които попадат под Конвенцията на Международната организация на труда (МОТ) № 29 за принудителен труд. Говорейки с по-прости думи, трафикът на хора означава преместване през

² Протокол за предотвратяване, противодействие и наказване на трафика с хора, особено жени и деца, допълващ Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност (приет от Общото събрание на ООН с Резолюция 55/25 от 2000 г., влязъл в сила през 2003 г.), известен като Протокола от Палермо.

граница или вътре в страна, често незаконно, на хора, разглеждани като продукт, което би довело до тяхната експлоатация, включвайки използването на сексуални услуги.

Преместването на хора с цел принуждаване към изпълнение на работа или оказване на услуги, предполага съдействие от страна на агент, превозвач или работодател, който желае да извлече печалба от такъв вид търговия. В някои случаи всички тези роли се извършват от едно лице. От една страна, са се появили големи възможности за пътуване и пътешествия, повишило се е нивото на телекомуникацията, расте и потребността от евтина работна ръка в развитите страни, но от друга страна се прилага ожесточен паспортно-визов режим, като всички тези фактори стесняват каналите за легална миграция. Често частни агенции по заетостта, посредници и дори самите работодатели се възползват от дадената ситуация, привличайки потенциални мигранти в мрежата на експлоатационния труд.

За жертвите попаднали в трафик на хора самото преместване може да бъде опасно, а работата, най-вероятно, да бъде нередовна, мръсна, унижаваща достойнството и опасна (работни места категория 3D). В по-богатите страни се наблюдава постоянно търсене на работници от тази категория, най-често такъв вид работа има сезонен характер, а гражданите на дадената страна по разбираеми причини не бързат да я извършват. От друга страна, това създава ситуация, в която жертвите на трафик на хора се сблъскват не с конкуренция в лицето на местните жители, а имат конкуренция в лицето на другите жертви на такъв вид трафик. Това допринася до излишък на работна ръка, което от своя страна довежда до влошаване на условията на труд (т. нар. „надпревара до дупка“).

Според изследванията на Службата на ООН по наркотиците и престъпността (СНПООН), трафикът на хора, заедно с търговията на наркотици и оръжия, е една от най-печелившите престъпни дейности в света. Годишните приходи от това престъпление са около 150 млрд. щатски долара, като 90% от жертвите са експлоатирани в сферата на частния сектор, а 2/3 от печалбите произтичат от сексуална експлоатация с търговска цел. Затова трафикът на хора е най-печелившата форма на престъпна дейност, което прави проблема още по-значим и сложен за борба.

През последните години се забелязва нарастване на престъпленията, свързани с трафик на хора и използването на робски труд. В голяма степен трафикът на хора е обусловен от разликата в социалното положение на различни слоеве на населението и в доходите между различните региони. Трафикът на хора се появява както в по-малко развити, така и в икономически развити страни. В търсене на по-добър живот и на работа хората са

задължени да напускат постоянното си място за живеене, границите на своя регион и дори на страната.

Според дефиницията в Протокола за предотвратяване, противодействие и наказване на трафика на хора, особено жени и деца, трафикът на хора се състои от три основни елемента: действие, средство и цел. Действието е свързано с набиране, транспортиране, трансфер и т.н.; средството – с използване на заплахи, сила, измама, отвлечение, злоупотреба с власт и др.; а целта може да бъде: сексуална и/или трудова експлоатация, експлоатация на проституция, робство или практики, близки до робство и отнемане на органи.

Трафикът на хора може да бъде разделен на международен и вътрешен. Международният трафик се осъществява, когато жертвата е преминала поне една международна граница и след това е експлоатирана в друга държава. Вътрешният трафик се случва, когато жертвата е набрана и експлоатирана в собствената си страна, обикновено в съседен регион, и не преминава границите на държавата.

Трафикът на хора в Р България, както и в световен мащаб, най-често е с цел сексуална експлоатация. Наблюдава се ръст на трафика на български граждани с цел организирана проституция, трудова експлоатация, както и на други, по-трудни за разпознаване форми на трафик.

Противодействие на трафика на хора

ЕС прие Съвместно действие през 1997 г. за борба с трафика на хора и сексуалната експлоатация на деца, заменено по-късно от Рамково решение през 2002 г. През 2011 г. влезе в сила Директива 2011/36/ЕС, която определя общи правни стандарти за държавите членки, забранява и криминализира трафика и защитава жертвите на трафик на хора.

В световната практика за борба с трафика на хора се използват стратегическите модели „3P“³, „4P“⁴ и „5P“⁵. Първият модел служи като ключов фундамент, а останалите са негови деривати. Моделът „3P“ (three P's) продължава и до днес да служи като основна рамка, използвана в света за борба с трафика на хора. Даденият модел е описан вербално още през 2000 г. в Протокола на ООН за превенция, потисане и наказване на трафика на хора. Концептуално е представен на Генералната асамблея на ООН през юни 2008 г. В него преди всичко се акцентира върху превенцията на трафика,

³ Prevention, Protection, Prosecution – превенция, защита, наказателно преследване

⁴ Prevention, Protection, Prosecution, Partnership – превенция, защита, наказателно преследване, международно сътрудничество

⁵ Prevention, Protection, Patronizing, Prosecution, Partnership – превенция, защита, реинтеграция, наказателно преследване, международно сътрудничество

протекцията на жертвите и преследването на престъпниците. В допълнение „4P“ – партньорството, служи като допълващо средство за постигане напредъка на „3P“ и осигурява включването на всички сегменти на обществото в борбата срещу съвременното робство. Това обуслови необходимостта от прилагането на модела „4P“ (four P's) за практическото реализиране на разнообразни инициативи за протекция, превенция, преследване и партниране. Последната детерминанта в стратегическия модел е предложена от САЩ. Моделът „5P“ (five P's) акцентира върху непосредственото оказване на по-голяма помощ и по-съществена подкрепа на пострадалите лица. В него се обръща внимание върху предприеманите мерки за подпомагане и реинтегриране на жертвите на трафика.

Всяка държава има свободата да разработва собствена политика за противодействие на трафика на хора. Оценката на усилията, които се полагат в определена държава за борба с трафика на хора, както в Световния доклад за трафика на хора, така и в Доклада на Държавния департамент на САЩ, се базира на превенцията, защитата на жертвите и наказателното преследване на извършителите.

Превенцията може да отчете първопричините, които правят хората уязвими на трафик. Необходимо е хората да се замислят за дадения проблем, да изградят своето мнение и отношение спрямо него, да са информирани и подготвени, в случай, че даденият проблем достигне до тях. Превенцията на престъпността е законодателно регламентирана и е най-ефективният способ за борба с престъпността. Включва мерки за ограничаване на криминогенните и виктимогенните фактори и намалява престъпността, разходите за нейното противодействие, повишава сигурността и доверието в правозащитните органи.

При **защитата** държавата трябва да осигури незабавен достъп до правна помощ и процесуално представителство, както и възможност за искане на обезщетение. Когато жертвата няма достатъчно финансови ресурси, предоставянето на правно консултиране и процесуално представителство е необходимо да бъдат безплатни. Извършва се индивидуална оценка на риска, за да се определи нивото на защита, което трябва да се предложи на жертвата. Такива мерки за защита трябва да включват програми за защита на свидетели и вторична виктимизация чрез ненужно повторение на интервюта по време на разследване, обвинение или процес; визуален контакт между жертвите и обвиняемите; даването на доказателства в открито съдебно заседание и ненужни разпити относно личния живот на жертвата.

Трафикът на хора е сериозен международен проблем, който изисква координирани усилия и сътрудничество между държавите членки. Повечето трафикантите често работят в добре организирани мрежи, което им дава

възможност да превозват жертвите на трафика на хора през граници или в рамките на една държава. За да се постигне по-добро разследване и **наказателно преследване** на случаите на трафик на хора, е от изключителна важност да се приеме иновативен, мултидисциплинарен и проактивен подход и да се установят стратегически цели и оперативни действия. Важно е да се засили трансграничното сътрудничество и да се централизират данните за трафика на хора, като се използват модерни технологии за събиране, обработка и анализ на информация. Освен това е необходимо да се увеличат капацитетът и ресурсите на правоприлагащите органи и да се осигури непрекъснато обучение и развитие на персонала им в областта на разследването и борбата с трафика на хора.

В Р България Националната комисия за борба с трафика на хора използва стратегическия модел „3Р“ (предотвратяване, противодействие и закрила на жертвите) в своята дейност. Всяка година комисията подготвя и представя програма, която съдържа множество инициативи за предотвратяване на трафика на хора, противодействие срещу него и закрила на жертвите. Тези инициативи подлежат на изпълнение и контрол от компетентните институции в България.

Проблеми и тенденции на противодействието на трафика на хора в Р България

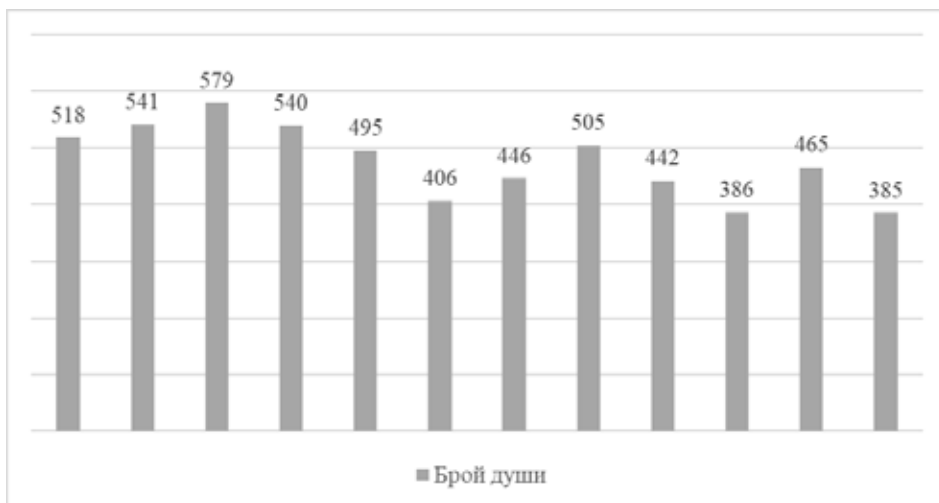
Трафикът на хора е голям проблем в Р България, която е страна на произход, транзит и крайна дестинация за жертвите. Българки са трафикирани в няколко европейски държави, а страната също е и място на транзит за жени от Украйна, Русия, Република Молдова и Беларус. Обективни причини за трафика на хора в Р България включват стратегическото ѝ местоположение и миграционната ситуация в глобален мащаб, което я прави уязвима по отношение на нелегалните канали.

През 2017 – 2018 г. в Европейския съюз са регистрирани 14 145 жертви на трафик, като половината от тях (50%) са били с цел сексуална експлоатация, а повече от една четвърт (38%) с трудова експлоатация. Жените и момичетата представляват над две трети от жертвите (65%), а мъжете и момчетата са една четвърт (35%). Въпреки високия общ брой на жертвите на трафик на хора за периода 2017 – 2018 г., се наблюдава намаляване с около 31% спрямо периода 2015 – 2016 г., в който броят е бил 20 532 души. В Р България, според данни от Върховната касационна прокуратура (ВКП), основните жертви на трафик са момичета и жени, трафикирани с цел сексуална експлоатация.

Според втория доклад на Евростат от 2018 г. Р България продължава да се нарежда сред петте водещи държави по отношение на регистрираните

жертви на трафик на хора в Европа, заедно с Румъния, Унгария, Нидерландия и Полша. Тези държави остават водещи и в първия доклад на Евростат за периода 2010 – 2012 г. За този времеви период, общият брой идентифицирани жертви на трафик в ЕС е 30 146, като около 65% от тях са граждани на ЕС.

Според данни от Годишните отчети за дейността на Националната комисия за борба с трафика на хора (НКБТХ), предоставени от ВКП, през периода 2018 – 2019 г., както и в Европа, в България също се наблюдава намаляване на броя на жертвите на трафик на хора. За сметка на това през 2020 г. се наблюдава огромен скок в броя на жените жертви на сексуална експлоатация. През 2021 г. (данните са предварителни и касаят периода 01.01.2021 – 30.09.2021 г.) броят на пострадалите лица от трафик на хора в Р България е 385, от които 324 жени (от тях – 17 непълнолетни) и 100 мъже. Пострадали малолетни деца – 1. Доминиращата форма на това престъпление продължава да бъде трафикът на жени и момичета, с цел използването им за развратни действия, продажба на органи и др. Според предоставената информация от дейността на ВКП на Р България по наблюдаваните досъдебни производства за трафик на хора, всяка година в страната биват идентифицирани средно около 500 жертви на трафик, което показва и фигура 1.

Източник: Годишни отчети за дейността на Националната комисия за борба с трафика на хора, въз основа на данните на ВКП

Фигура 1: Брой на регистрираните жертви при трафик на хора за периода от 2010 г. до 2021 г. включително

Според доклада за трафика на хора за 2018 г., след три годишни усилия, Р България е преместена от незадоволителната „Втора група специално наблюдение“ в положителната Втора група. Това означава, че според доклада на Държавния департамент на САЩ за 2018 г., Р България отговаря на минималните стандарти за премахване на трафика на хора. Сред причините за признаването на Р България като „Държава от положителна Втора група“ са включени подобрения в законодателството и политиките на България, както и в усилията за превенция, реагиране и наказание на трафикантите на хора. Тези подобрения включват:

1. Усилено прилагане на законодателството срещу трафика на хора, включително вземането на мерки за превенция и борба с този проблем.

2. Укрепване на институционалната рамка за борба с трафика на хора, включително създаването на национална комисия за борба с трафика на хора.

3. Подобрения в системата за идентификация на жертви на трафик на хора и в предоставянето на подкрепа и защита на жертвите.

4. Усилено сътрудничество между различните институции и сектори за борба с трафика на хора в България и в международен план.

Въпреки това Р България все още има много работа и се нуждае от допълнителни усилия, за да се преодолеят предизвикателствата, свързани с трафика на хора, и да се гарантира, че промените ще продължат да бъдат устойчиви.

Според Националната комисия за борба с трафика на хора причините за възникването на трафика на хора могат да бъдат многобройни. Те включват социално-културни фактори като неграмотност, разпад на морални ценности, влияние на медиите и интернета, расизъм и етническа дискриминация. Икономическите фактори като бедност, неразвита икономика и безработица също могат да допринесат за уязвимостта на хората към трафика на хора. Психологически фактори като наркотична зависимост, психически и сексуален тормоз могат също да доведат до уязвимост. Накрая геополитически фактори като бежански потоци, международна организирана престъпност и географско положение могат да улеснят трафика на хора. Българските граждани стават жертви на трафик на хора по икономически причини – бедност, финансова криза, безработица и слабо развита икономика. Редица социално-културни фактори като неграмотност, необразованост, прояви на расизъм и дискриминация също допринасят за съществуването на трафика на хора. Имайки предвид изброените по-горе основни групи би могло да се приеме, че основните причини за съществуването и развитието на това престъпление са с икономически характер. Бедността и икономическите условия като цяло се приемат като основни причини за съществуването и разрастването

на трафика на хора. Проблемът не е никак лесно разрешим и е необходимо да се полагат сериозни усилия в тази област.

Законодателна рамка за противодействието на трафика на хора в Р България

През 2003 г. в Р България е приет Закон за борба с трафика на хора с цел да се осигури ефективно взаимодействие и координация между държавните, общинските и неправителствените организации в предотвратяването и противодействието на трафика на хора. Този закон помага за формиране на националната политика в тази област.

През 2002 г. са направени промени в Наказателния кодекс на Р България, където е добавен нов раздел „Трафик на хора“, а през октомври 2006 г. е добавена нова алинея, която криминализира трафика на бременни жени с цел продажба на новородените.

Създадени са няколко механизма за подпомагане на жертвите на трафик в Р България. През 2007 г. е разработен транснационален механизъм за насочване на жертви на трафик (ТМН). Чрез ТМН се регулират необходимите процедури, които трябва да се следват в случай на международен трафик – от идентифициране на жертвите до безопасното им завръщане, подпомагане и реинтегриране. През 2010 г. в Р България започва да действа Националният механизъм за насочване и подпомагане на жертви на трафик – Законът за подпомагане и финансова компенсация на пострадали от престъпления (ЗПФКПП). Законът определя трафика на хора като престъпление, което включва няколко форми на експлоатация, включително сексуална експлоатация, трудова експлоатация, принудителен брак и други форми на принуда. Основната цел на ЗПФКПП е да осигури спазването на човешките права на жертвите на трафик и да предостави ефективна грижа и насочване на жертвите към съответните услуги, включително безплатна правна помощ, медицинско лечение, социална подкрепа и защита. Законът също предоставя финансова компенсация за доказано претърпени имуществени вреди, разходи за лечение и т.н. за жертвите на трафика на хора. В съответствие с този закон се предвижда сериозно наказание за лицата, замесени в трафик на хора, включително глоби и лишаване от свобода.

Националната стратегия за борба с трафика на хора 2017 – 2021 г. е важен политически документ, определящ приоритетите и целите, свързани с ефективното и дългосрочно противодействие на трафика на хора и неговите последици. Целите и приоритетите, заложили в стратегията, са в съответствие с тези, формулирани в Стратегията на ЕС за премахване на трафика на хора 2012 – 2016 г. В дългосрочен план стратегията има за цел създаването

на цялостна политика в областта на трафика на хора, както и ефективно взаимодействие и координация между всички ведомства, институции и организации, включително секторите, ангажирани с работата по проблема.

Организации и институции на национално ниво, занимаващи се с проблема трафик на хора

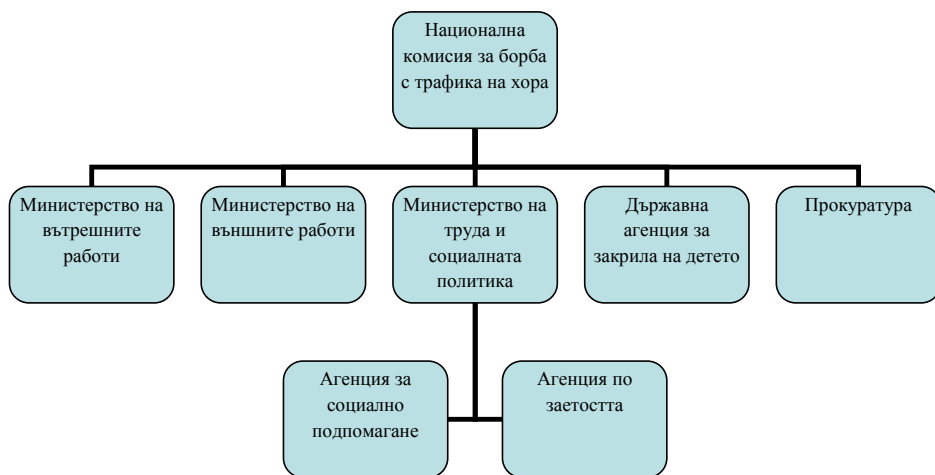
Международното право и правото на Европейския съюз обхващат общирни мерки за борба с трафика на хора и защитата на жертвите, които се регулират от водещите нормативни актове в областта. Те включват Конвенцията на Организацията на обединените нации срещу транснационалната престъпност и Протокола за предотвратяване, противодействие и наказване на трафика с хора, Конвенцията на Съвета на Европа за борба с трафика на хора и Директивата 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2011 г. относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него и за замяна на Рамково решение 2002/629/ПВР на Съвета. В Р България, съгласно нормативните актове като Наказателно-процесуалния кодекс, Закона за борба трафика на хора и Закона за подпомагане и на финансова компенсация на пострадалите от престъпления, нарушенията на тези правила подлежат на наказателно преследване, а жертвите на трафик с хора имат право на съответна подкрепа и компенсация.

Основните национални институции, ангажирани с предоставяне на подкрепа и защита на жертвите на трафика, са:

- Министерство на вътрешните работи – една от водещите институции, имащи отношение към идентификацията на жертви и осъществяването на разследване на престъплението трафик на хора.
- Министерство на външните работи, съвместно с МВР, идентифицира жертви на трафик в чужбина и съдейства за бързо издаване на документи; подпомага процеса на връщане на пострадалите в страната.
- Министерството на труда и социалната политика има съществено значение в процеса на идентификация и реинтеграция на жертвите на трафик. Чрез своята Агенция за социално подпомагане, министерството осигурява идентификация на жертвите и предоставя широк спектър от услуги, необходими за посрещане на техните социални нужди. От друга страна, Агенцията по заетостта е отговорна за предоставянето на подходящи възможности за заетост в процеса на реинтеграцията на жертвите на трафика.
- Държавна агенция за закрила на детето има водеща роля по отношение на децата.

- Прокуратурата отговаря за наказателното преследване на извършителите на трафик.

Всичките институции са представени в един национален орган – Националната комисия за борба с трафика на хора, координиращ работата на всички тези. Комисията е със специализирани правомощия, свързани със събиране на данни и анализ, ръководство и контрол на местните комисии, приютите за временно настаняване и центровете за закрила и помощ на жертвите на трафик.

Източник: Разработено от автора

Фигура 2: Йерархия на националните институции, ангажирани с предоставяне на подкрепа и защита на жертвите на трафик на хора

Важни функции спрямо пострадалите от трафик на хора изпълняват и две международни организации:

- Върховният комисариат за бежанци на ООН – целта му е да наблюдава изпълнението на ангажиментите на страната по предоставяне на международна закрила на лицата.
- Международната организация по миграция, осигуряваща идентифицирането на жертви на трафик, безопасното завръщане и достъпа до специализирани социални и психологически услуги.

Гражданските организации участват в подкрепата на жертвите на трафик на хора, като основна дейност от тази подкрепа е поддържането на приюти и кризисни центрове за временно настаняване на пострадали. Те нямат правно регламентирано участие в наказателния процес, но оказват правна

помощ на жертвите, като могат и да свидетелстват по отношение на здравословното и психологическото състояние на жертвите.

Има и малък брой неправителствени организации, които са ангажирани във формулирането на политики за жертви на трафик на хора, като Асоциация „Деметра“ и Фонд за превенция на престъпността – ИГА, „НАЯ“, Женско сдружение „Екатерина Каравелова“, Фондация „SOS“ – семейства в риск, Фондация „A21“ и други.

В заключение, следва да се отбележи, че и в бъдеще трафикът на хора ще остане сериозно предизвикателство. В Р България все още съществуват значителни недостатъци в борбата с този проблем, като е наложително да се създаде централизирана база данни за жертвите на трафик на хора, да се осигури специализирана помощ и подкрепа за тях и да се компенсират материалните щети, причинени от трафика. Компетентните органи трябва да се насочат към подобряване на информираността на населението, за да се предотврати трафикът на хора. Само чрез обединяване на всички обществени субекти и разбиране на сложността на проблема може да се постигне значим напредък в борбата с трафика на хора.

Използвана литература

- Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 5.04.2011 г. относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него и за замяна на Рамково решение 2002/629/ПВР на Съвета, ОВ L 101/1, 15.04.2011 г.
- Европейска Комисия. (2018). Втори доклад относно напредъка в борбата с трафика на хора, Jordi Ayet Puigarnau, (Evropeyska Komisia, 2018, Vtori doklad otnosno napredaka v borbata s trafika na hora, Jordi Ayet Puigarnau), available at: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/BG/TXT/?uri=CELEX:52018DC0777>
- Европейски парламент. (2016). Доклад относно борбата с трафика на хора във външните отношения на ЕС, докладчик Lochbihler Barbara, (Evropeyski parlament, 2016, Doklad otnosno borbata s trafika na hora vav vanshnite otnoshenia na ES, dokladchik Lochbihler Barbara), available at: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2016-0205_BG.pdf
- Евростат. (2015). доклад Трафик на хора, тема Население и социални условия, издание на Европейската комисия, (Evrostat. (2015). doklad Trafik na hora, tema Naselenie i sotsialni uslovia, izdanie na Evropeyskata komisia), available at: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3888793/6648090/KS-TC-14-008-EN-1.pdf/b0315d39-e7bd-4da5-8285-854f37bb8801>

- Закон за борба с трафика на хора. // ДВ, бр. 46 от 20.05.2003 г. (Zakon za borba s trafika na hora. // DV, br. 46 ot 20.05.2003 g.).
- Закон за подпомагане и финансова компенсация на пострадали от престъпления. // ДВ, бр. 105 от 22.12.2006 г., в сила от 01.01.2007 г. (Zakon za podpomagane i finansova kompensatsia na postradali ot prestaplenia. // DV, br. 105 ot 22.12.2006 g., v sila ot 01.01.2007 g.).
- Конвенция на ООН срещу транснационалната организирана престъпност, приета в Палермо – Италия, 2000 г., ратифицирана от Р България през 2001 г. (ДВ, бр. 42/27.04.2001 г.), известна като Конвенцията от Палермо. (Konventsia na OON sreshtu transnatsionalnata organizirana prestapnost, prieta v Palermo — Italia, 2000 g., ratifitsirana ot R Bulgaria prez 2001 g. (DV, br. 42/27.04.2001 g.), izvestna като Konventsiyata ot Palermo).
- Конвенция на Съвета на Европа за борба с трафика на хора, ратифицирана със закон, приет от 40-то НС на 7.03.2007 г., ДВ, бр. 24 от 2007 г., в сила за Р България от 18.06.2007 г. (Konventsia na Saveta na Evropa za borba s trafika na hora, ratifitsirana sas zakon, priet ot 40-to NS na 7.03.2007 g., DV, br. 24 ot 2007 g., v sila za R Bulgaria ot 18.06.2007 g.).
- Наказателно процесуален кодекс. // ДВ, бр. 86 от 28.10.2005 г. (Nakazatelno protsesualen kodeks. // DV, br. 86 ot 28.10.2005 g.).
- Национална комисия за борба с трафика на хора (2010). Наръчник за превенция на трафика на хора, проект „България – Холандия: Общи усилия в противодействието на трафика на хора 2009 – 2010”, София. (Natsionalna komisia za borba s trafika na hora, 2010, Narachnik za preventsia na trafika na hora, proekt „Bulgaria – Holandia: Obshti usilia v protivodeystvieto na trafika na hora 2009 – 2010”, Sofia).
- Протокол на предотвратяване, противодействие и наказване на трафика с хора, особено жени и деца, допълващ Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност, ратифициран със закон, приет от 38-то НС на 12.04.2001 г. – ДВ, бр. 42 от 27.04.2001 г. Издаден от Министерството на вътрешните работи, обн., ДВ, бр. 98 от 6.12.2005 г., в сила за Р България от 25.12.2003 г. (Protokol na predotvratyavane, protivodeystvie i nakazvane na trafika s hora, osobeno zheni i detsa, dopalvasht Konventsiyata na OON sreshtu transnatsionalnata organizirana prestapnost, ratifitsiran sas zakon, priet ot 38-to NS na 12.04.2001 g. – DV, br. 42 ot 27.04.2001 g. Izdaden ot Ministerstvoto na vatreshnite raboti, obn., DV, br. 98 ot 6.12.2005 g., v sila za R Bulgaria ot 25.12.2003 g.).

PROBLEMS AND TRENDS IN HUMAN TRAFFICKING IN REPUBLIC OF BULGARIA

Viola Bankova, PhD student
Department of National and Regional Security
Faculty of Economics of Infrastructure
University of National and World Economy
e-mail: viola_bankova@unwe.bg

Abstract

Human trafficking, particularly of women and children, is one of the current/pressing themes nowadays. Even though slavery as such was prohibited more than 200 years ago, in recent times, strikingly similar practices have emerged. Annually, between 700 000 and 4 000 000 men, women and children are bought, sold, shipped and kept in captivity against their will and under circumstances which could safely be described as slavery. The aim of this article is to analyze the problems associated with human trafficking in Bulgaria in order to propose measures for improving counteraction against it. The results of this study are significant for formulating prevention and combat strategies against human trafficking in Bulgaria.

Keywords: human trafficking, Bulgaria, organized crime, victim support, international cooperation

JEL: F15, J16, K14, K37, O15, O17